

vége tevélegesen próbálta kiléptetni Magyarországot a háborúból (lásd a 26. fejezetet). Mi több, az ország jobboldali politikai erői még mindig nagyon jelentősek voltak. A németek nemcsak a nyilasokra és Imrédyekre számíthattak, hanem a kormánypárt jelentős részére is. Olaszországtól eltérően Magyarország 1943-ban korántsem tehette volna le a fegyvert a nyugati szövetségesek előtt, hiszen azok akkor még nagyon messze jártak. De a távoli szovjetek előtt sem tehette le Magyarország a fegyvert 1943-ban, még ha ez lett volna is a szándéka, márpedig nem ez volt. Egy ilyen fegyverletételre irányuló nyílt próbálkozás minden valószínűség szerint német katonai válaszlépést provokált volna ki még akkor is, ha Kállay maximálisan elővigyázatos. Mégis, visszamenőleg azt kell mondanunk, hogy ebben az esetben Magyarország legalább fegyveres ellenállást tanúsíthatott volna a németek ellen, és legalább becsületét megmenthette volna, megelőzve Romániát az átállásban, némi plusz jópontokat szerezve történelmi igényeinek érvényesítéséhez. Ez a stratégia azonban tetemes áldozatokkal járt volna, ami ellentétes volt Kállaynak (és elődeinek) azzal a célkitűzésével, hogy az ország fizikai integritásán ne essék csorba, és fennmaradjon a nemzet katonai ereje, ha netán a háború után szükség lenne rá.

Magasztos, csak éppen elérhetetlen célokat tűzött maga elé, s ebből következett, hogy politikája ide-oda ingadozott. Ahogyan a szövetségesek egyre-másra aratták 1943 folyamán hadi sikereiket, úgy próbálta szorosabbra fűzni a titkos kapcsolatokat a nyugati hatalmakkal, és úgy nőtt fokról fokra a németek bizalmatlansága is. A Vörös Hadsereg a Kárpátok vonulatához közeledett, s a németek arra az elhatározásra jutottak, hogy nem engedik a magyaroknak Olaszország példáját követni, s ezért elibük vágnak. Annál is inkább, mert ha Magyarország akkor lépett volna ki a háborúból, amikor a szovjet csapatok átkeltek a Dnyeszteren, akkor Közép- és Dél-Európában könnyen bekeríthették volna a Wehrmacht erőit, és ezzel végzetes csapást mértek volna a Birodalomra. A németek döntésébe, hogy katonailag lépni kell, jelentős mértékig belejátszott az is, hogy Magyarországon nagyobb számú zsidóság létezett, s nem akartak lemondani ennek megsemmisítéséről.<sup>10</sup> Bármennyire különös is, a mából visszatekintve mégis úgy tűnik, hogy ha Magyarország nem próbálkozott volna a kiúgrással, ha megmarad katonailag tessék-lássék, ám politikailag gyanún felüli szövetségesnek, és ha nem vállalkozik olyan diplomáciai manőverekre, amelyek eleve kudarcra voltak ítélve és talán egyéb célt nem is szolgáltak, mint azt, hogy alibit teremtsenek, nos, akkor könnyen lehetséges, hogy a magyarországi zsidóság viszonylag sértetlenül élte volna túl a háborút.